

FINANSSIVALVONTA
FINANSINSPEKTIONEN
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

Valvottavien taloudellinen tila ja riskit

Lehdistötilaisuus 1.4.2015

- Euroopan ja Suomen finanssisektorien riskit
- Suomen finanssisektorin tila
- Sääntelyn vaikutukset

#finanssisektori

Euroopan ja Suomen finanssisektorien riskit

Euroopan finanssisektorin riskit ja haavoittuvuudet voimistuneet viimeisen puolen vuoden aikana

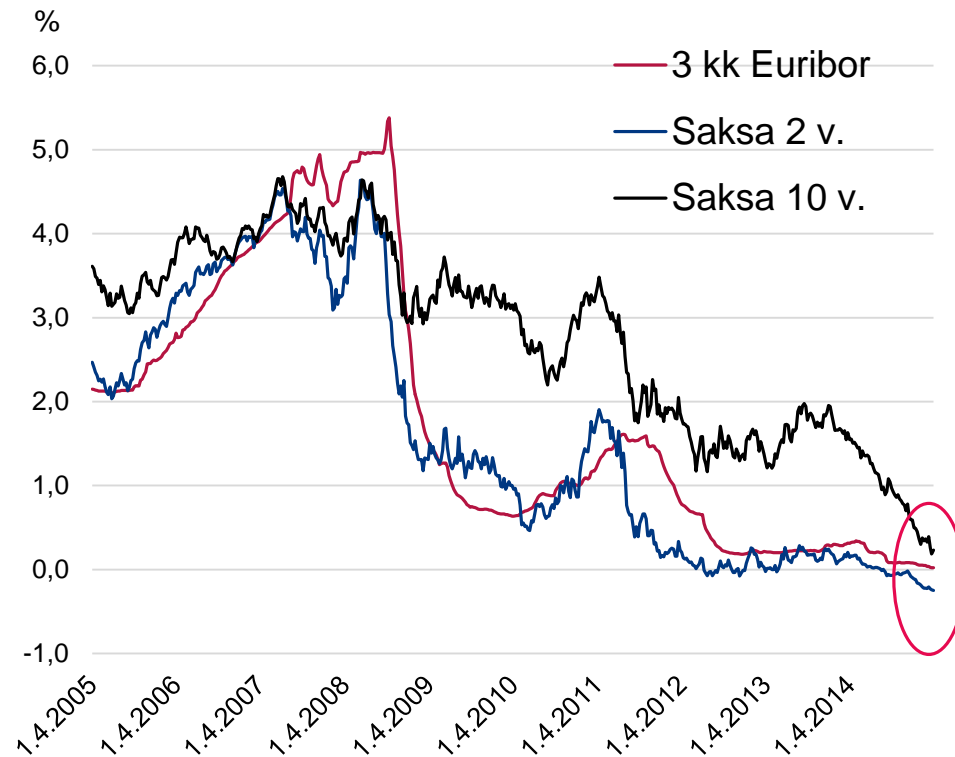
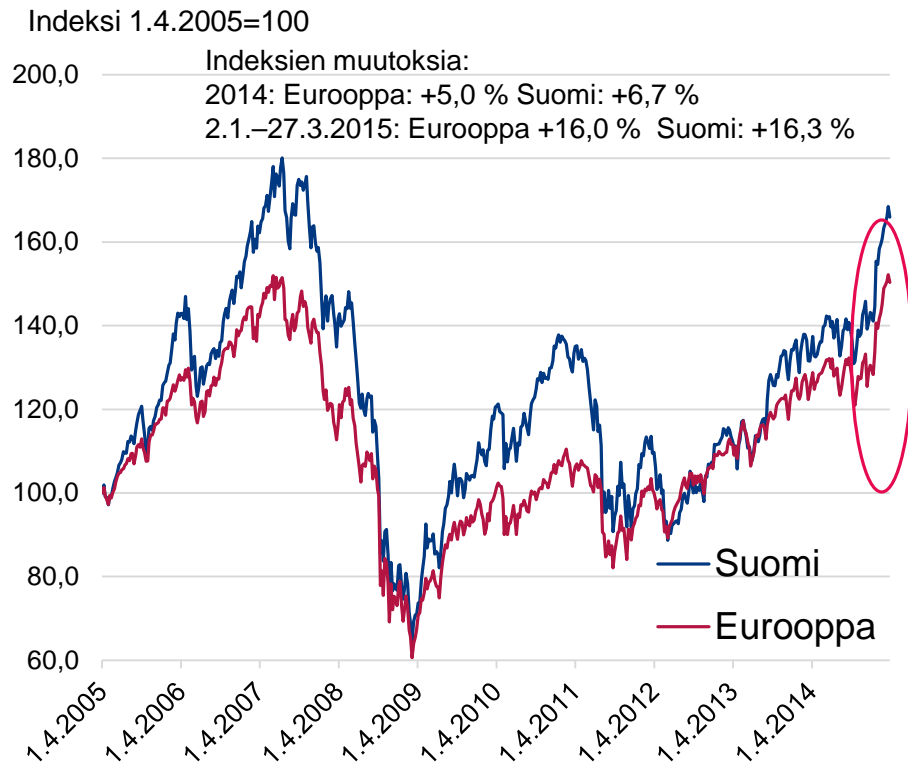
- Tuottohakuisuus matalan koron ympäristössä kasvattaa yliarvostuksen riskiä arvopaperimarkkinoilla
- Pankkisektorin heikko kannattavuus yhdistyy alhaiseen talouskasvuun
- Velkakriisi voi kärjistyä uudelleen
- Varjopankkisektorin mahdolliset ongelmat voivat levitä laajemmin finanssisektorille
- Tietotekniset riskit lisääntyneet

Osake- ja korkomarkkinoiden äkkinäiset liikkeet vaikuttavat suoraan Suomen finanssisektoriin

- Viime kuukausien kurssinousu nopeaa, osakekurssit nousseet Euroopassa finanssikriisiä edeltäneelle tasolle
- Sekä lyhyissä että pitkissä koroissa ennätysalhainen taso, seitsemän vuoden maturiteetti negatiivinen

Lähde: Bloomberg, viikkohavaintoja alkaen 1.4.2005, viimeinen havainto 27.3.2015

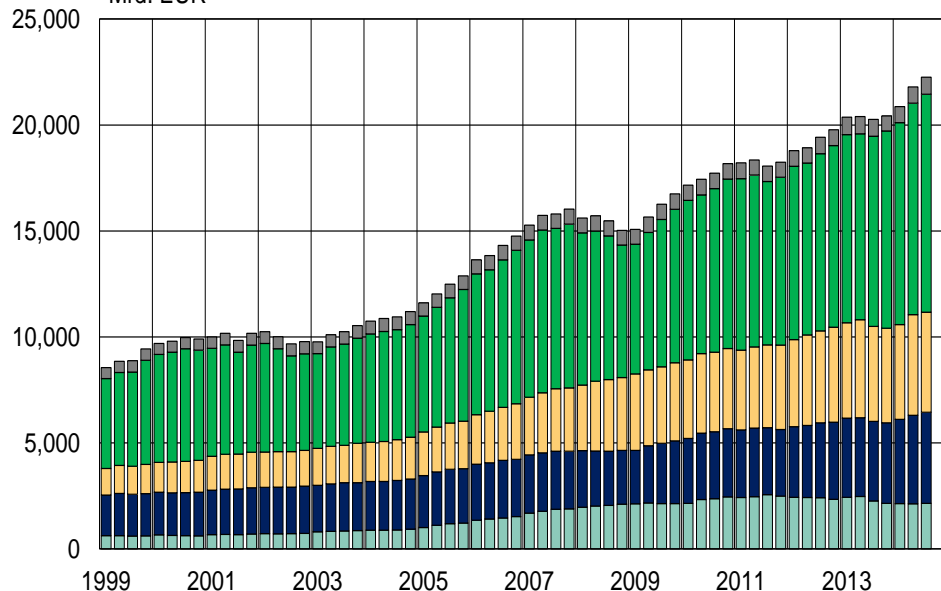
Varjopankkisektori kasvaa nopeasti

Euroalueen muiden rahoitussektorin toimijoiden tase vaateittain

■ Käteinen ja talletukset ■ Velkakirjalainat ■ Lainat
■ Osakkeet ja osuudet ■ Muut saamiset

Mrd. EUR

Lähde: Euroopan keskuspankki.

- Muut rahoitussektorin toimijat:
  - Rahamarkkinarahastot
  - Hedgerahastot
  - Muut sijoitusrahastot
  - Arvopaperistamiseen liittyvät yhtiöt
  - Muita, esim. leasingyhtiöt ja joukkorahoitusyhtiöt
- Muiden rahoitussektorin toimijoiden taseiden loppusumma vastaa nyt noin 70 % pankkien taseiden loppusummasta euroalueella

- Talousnäkymät heikot, vaikka viimeisimmissä ennusteissa talouden kasvuvauhtia 2015–2016 onkin hieman nostettu
- Negatiivinen ja matala korkotaso kasvattavat jälleensijoitusriskiä
- Arvopapereiden voimakkaaseen hintojen nousuun liittyy kasvavia riskejä
- Tietojärjestelmiin liittyvät riskit kasvaneet

Varallisuushintojen nopean ja suuren laskun negatiiviset vaikutukset eri sektoreille vaihtelevat

	Osakkeet	Joukkovelka-kirjalainat	Asunnot ja liikekiinteistöt
Pankit	Yellow	Yellow	Orange
Työeläke- ja henkivakuutus	Red	Red	Orange
Vahinkovakuutus	Orange	Red	Orange
Sijoittaja	Red	Red	Red
Asuntovelallinen	Yellow	Yellow	Red

Suuri   Keskitaso   Pieni

- Stressitesteillä ja käänteisillä stressitesteillä arvioidaan säännöllisesti riskinsietokykyä
- Palveluntarjoajan vastuu korostuu tässä markkinatilanteessa, kun se myy sijoitustuotteita vähittäisasiakkaalle

Riskienhallinnan ja riittävien pääomapuskureiden merkitys korostuu

- Nykyisen tuottotason ylläpito matalan koron ympäristössä kannustaa suuntaamaan sijoitustoimintaa riskillisempiin kohteisiin
  - Sijoituksia tehdään uusille markkinoille ja uusiin tuotteisiin kuten:
    - Euroopan ulkopuoliset osakemarkkinat, valuutat ja hedge fundit
    - Markkinoille, joiden likviditeetti heikompaa
- ⇒ Näihin liittyvät riskit tulee tunnistaa ja hallita
- ⇒ Lisääntyvä riskinotto ja monimuotoinen sijoitustoiminta korostavat sijoitusosaamisen ja riskienhallinnan merkitystä
- ⇒ Vahvat pääomapuskurit turvaavat riskinkantokyvyn ja toiminnan jatkuvuuden

Suomen finanssisektorin tila

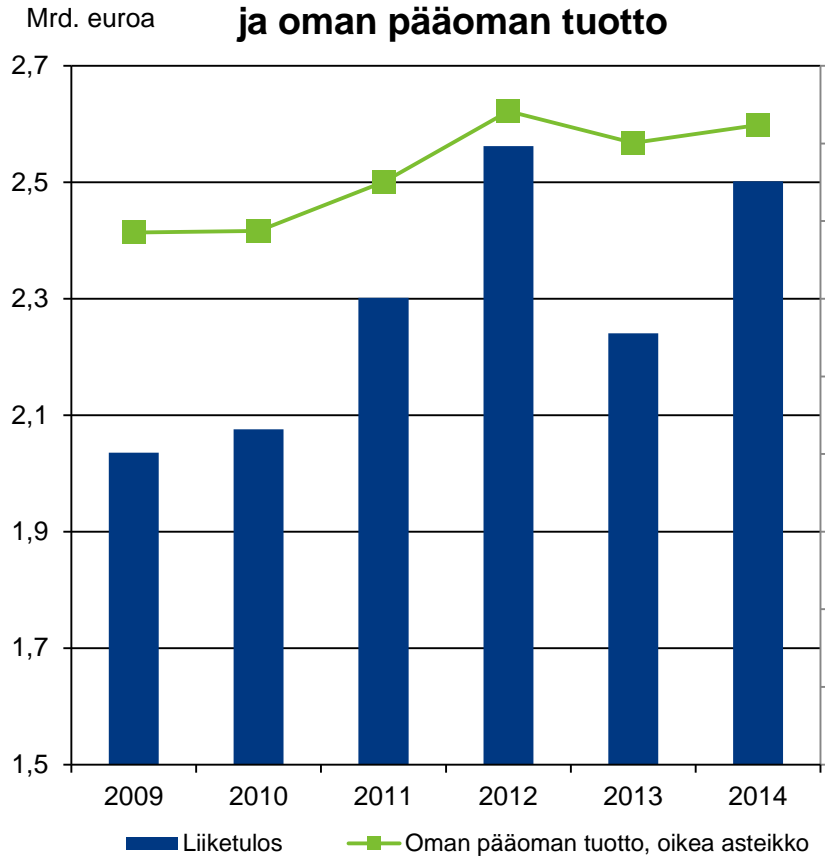
Pankit

Rahoituskatteen ja palkkiotuottojen kasvu vahvistivat pankkien kannattavuutta

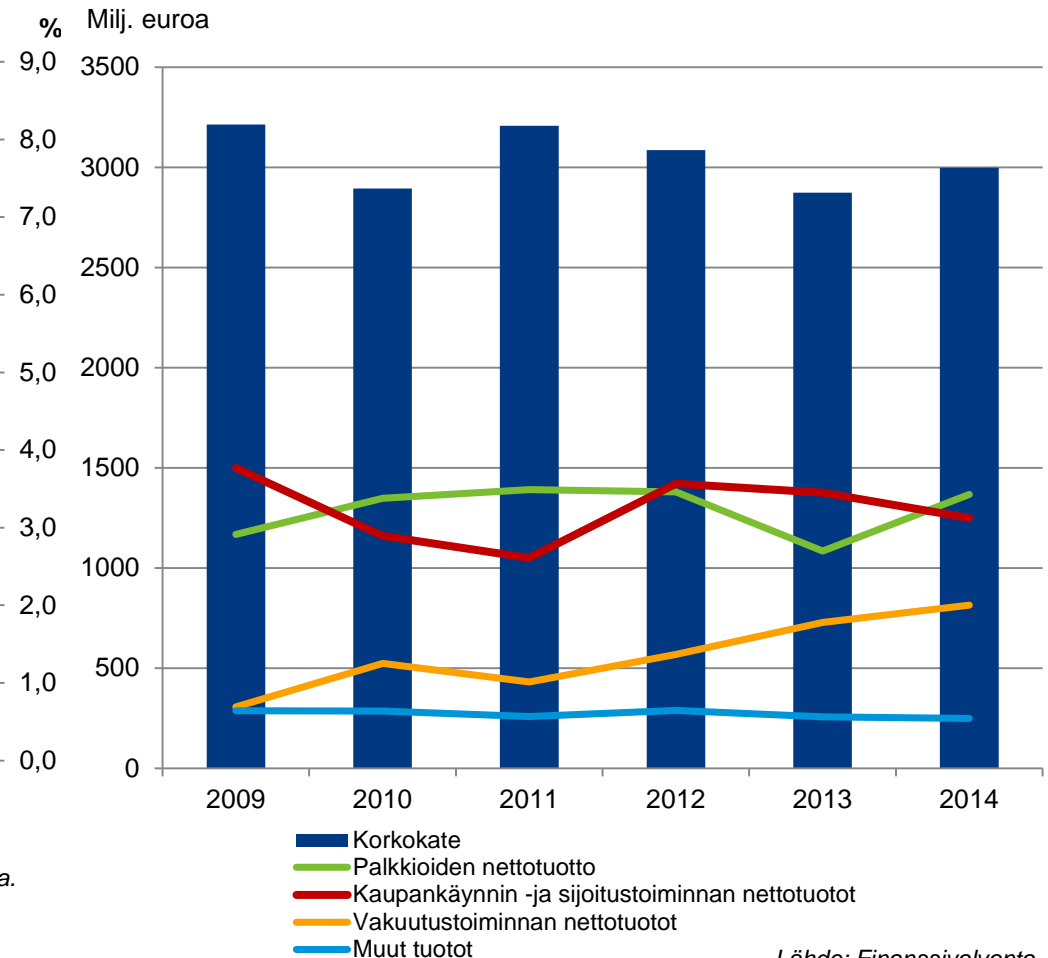

Kotimaisen pankkisektorin liike-tulos ja oman pääoman tuotto

Lähde: Finanssivalvonta.

Pankkisektorin tuottojen kehitys 2009–2014

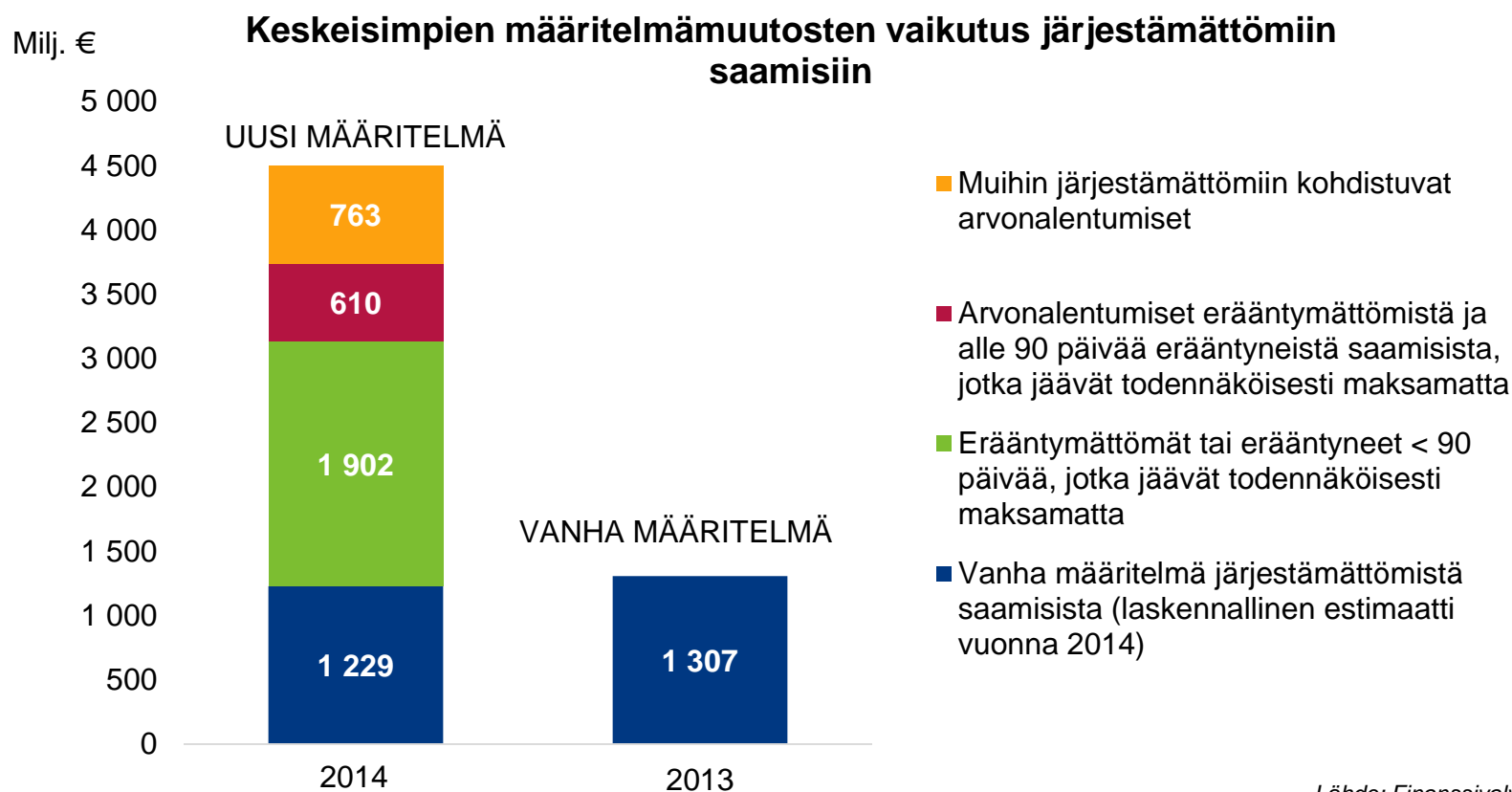

Lähde: Finanssivalvonta

Järjestämättömät saamiset ja arvonalentumiset säilyneet verrattain alhaisella tasolla

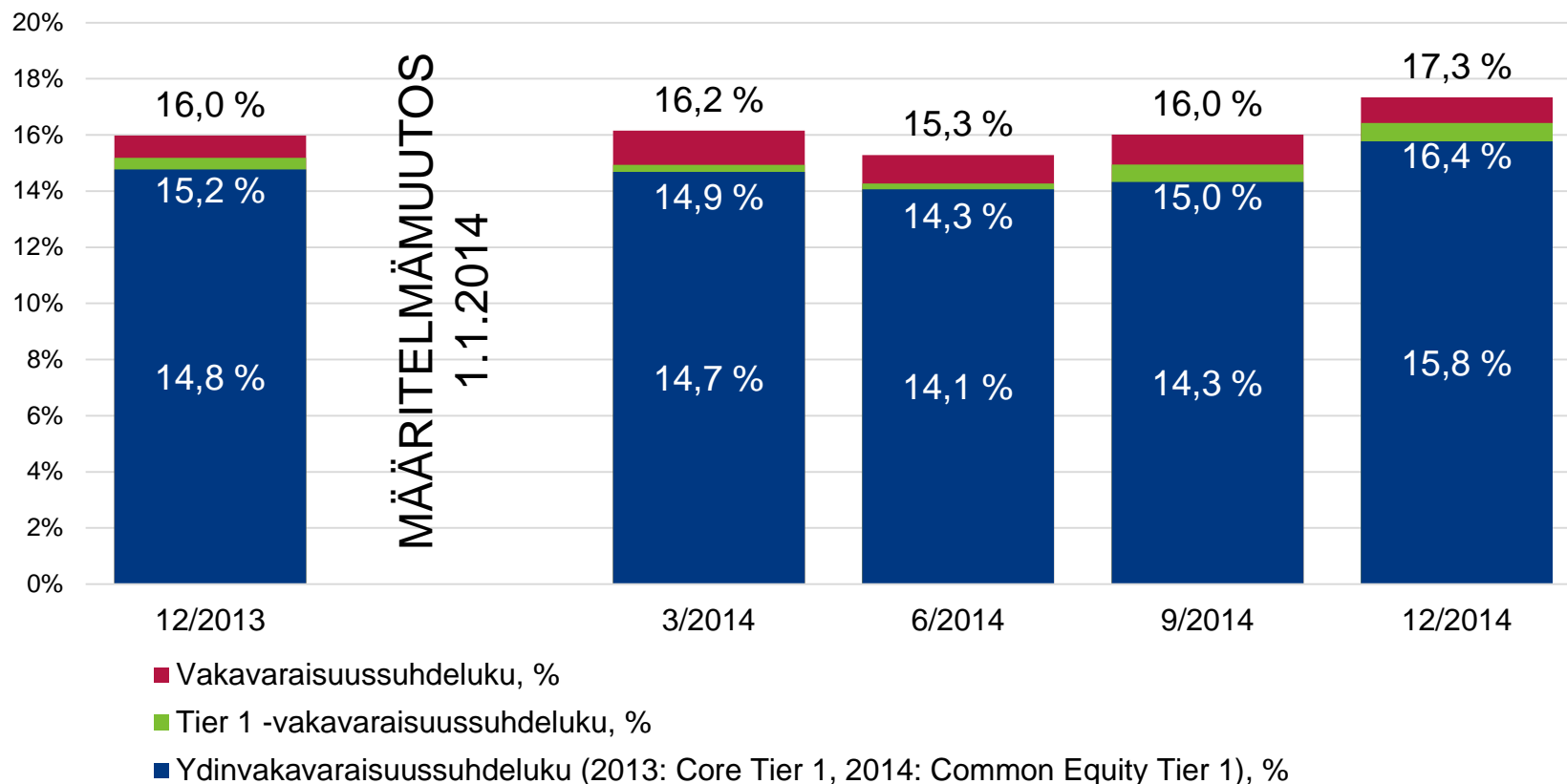
- Nettomääräiset arvonalentumiset 0,1 % luottokannasta
- Järjestämättömät saamiset 1,7 % bruttoluottokannasta

Lähde: Finanssivalvonta.

Pankkisektorin vakavaraisuussuhdeluvut

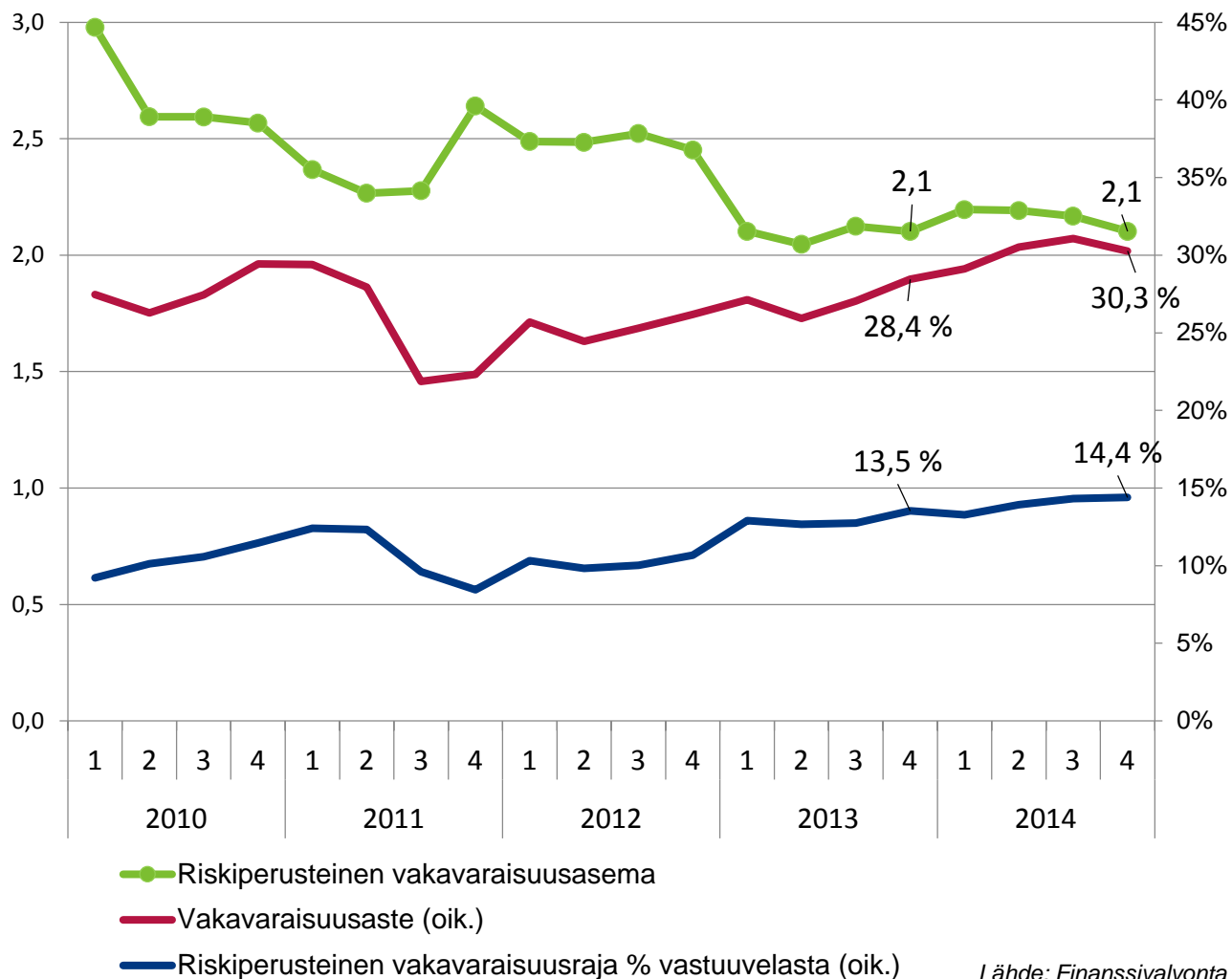
Lähde: Finanssivalvonta.

Suomen finanssisektorin tila

Vakuutus

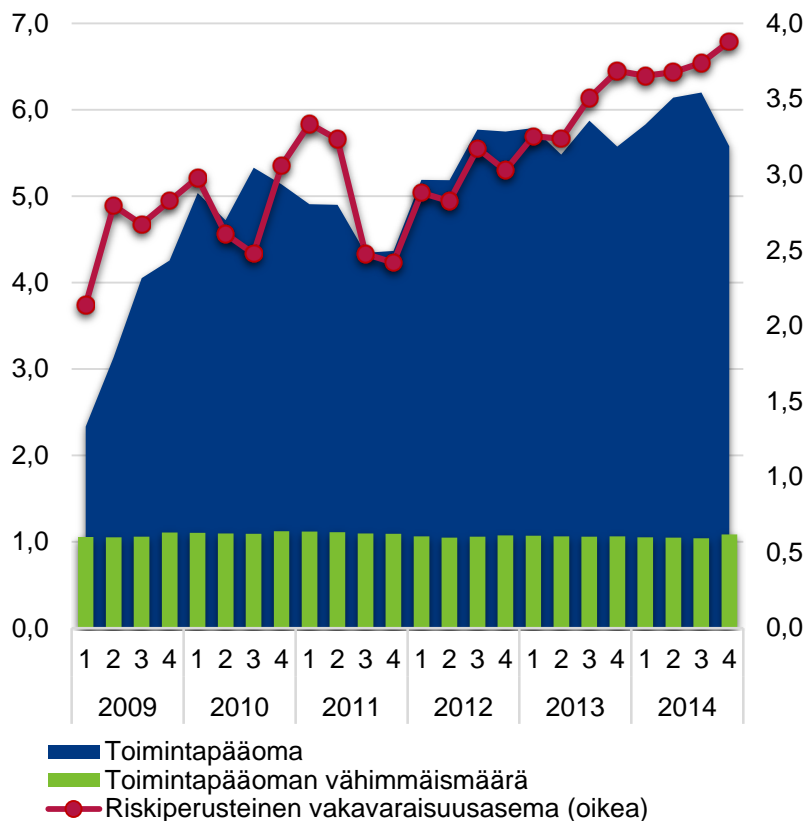
Työeläkesektorin hyvä tuottotaso mahdollistanut riskin kasvattamisen

Vahinkovakuutussektorin vakavaraisuus vahvistui, henkivakuutussektorin vakavaraisuus pysyi ennallaan

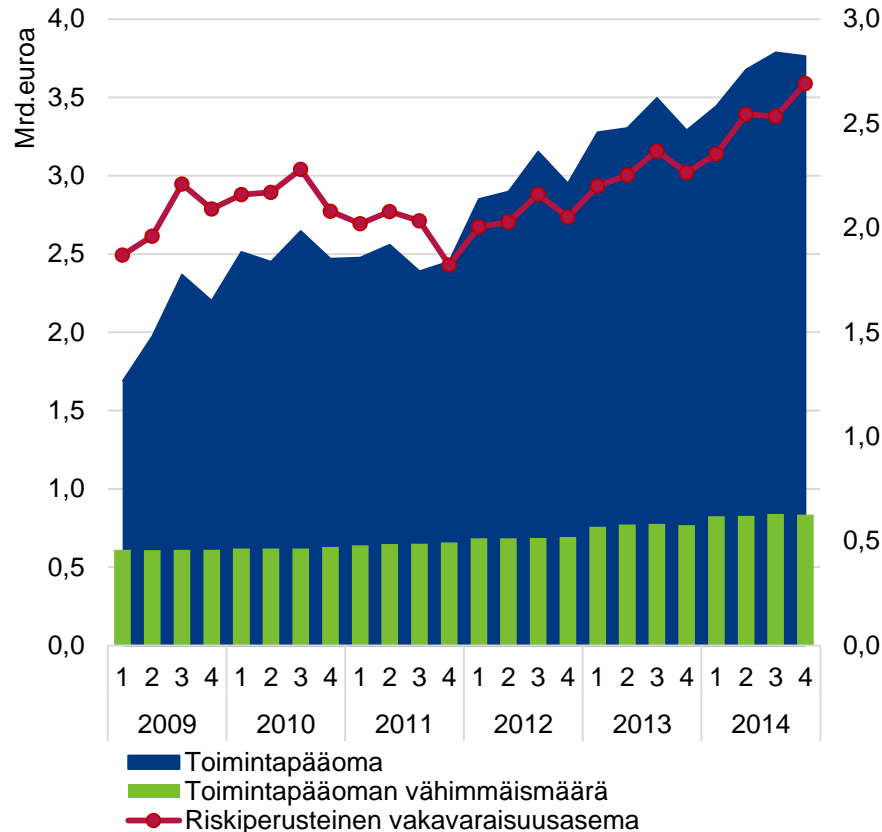

Henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Lähde: Finanssivalvonta.

Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

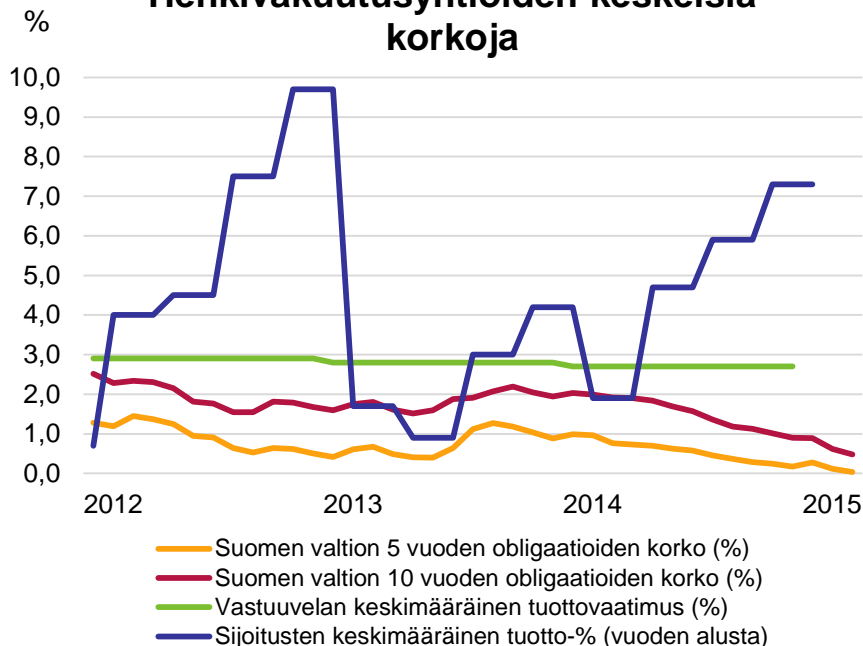
Lähde: Finanssivalvonta

Korkotasolla merkittävä vaikutus henki- ja vahinkovakuutusyhtiöihin

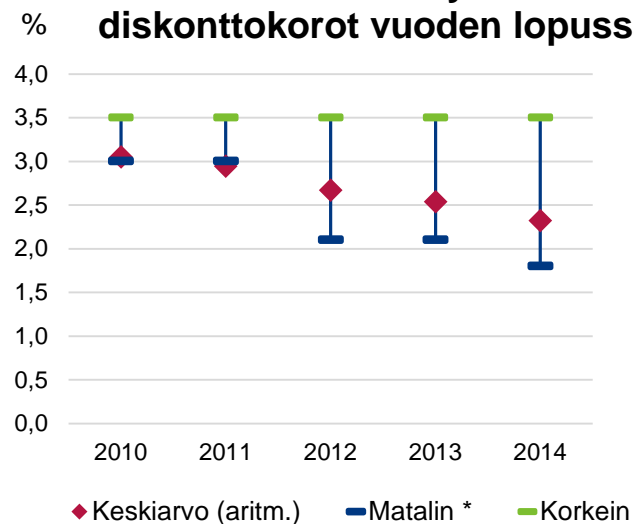
Henkivakuutusyhtiöiden keskeisiä korkoja

Lähde: Reuters ja Finanssivalvonta

- Toistaiseksi henkivakuutusyhtiöiden sijoitustuotot ylittäneet vastuvelan tuottovaatimuksen, mutta matala korkotasoa kasvattaa riskiä siitä, että sijoitustuotot jäävät alle vastuvelan tuottovaatimuksen

Vahinkovakuutusyhtiöiden diskonttokorot vuoden lopussa

* Ei sisällä yhtiötä, jonka diskonttokorko on 0

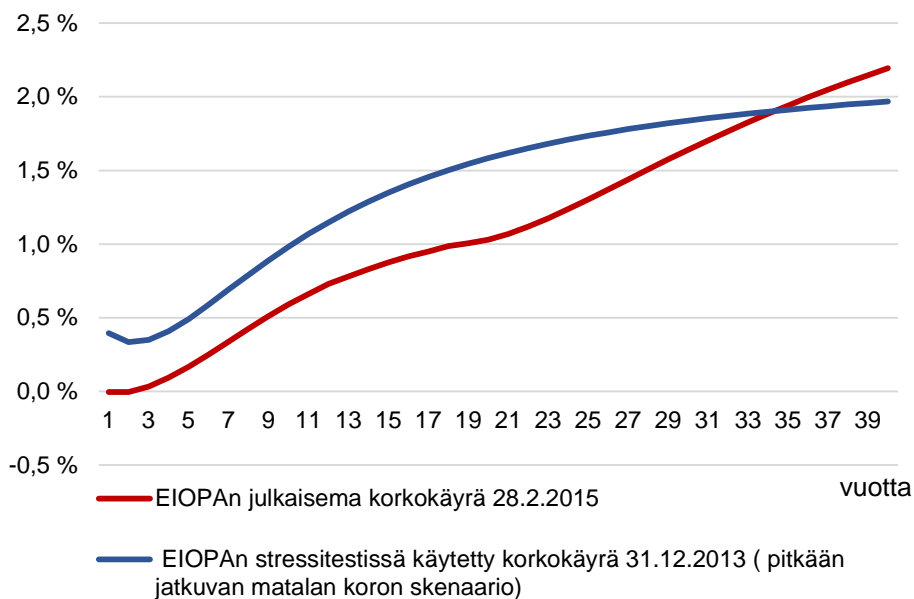
Lähde: Finanssivalvonta

- Vahinkovakuutusyhtiöt laskivat diskonttokorkojaan ja lisäsivät vastuvelan turvaavuutta 0,2 miljardia euroa

Entistä matalampi korkotaso lisännyt Solvenssi II -vaatimusten haasteita

Vastuunlaskennassa käytettävä korkokäyrä

Lähde: Finanssivalvonta

- EIOPA:n julkaisema riskitön korkokäyrä selvästi alle vuoden 2014 stressitestin korkokäyrän
- Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden Solvenssi II -vaatimukset haastavia matalan koron ympäristössä
  - Sijoitukset voivat ohjautua pienemmän pääomavaatimuksen omaaviin matalariskisempiin sijoituskohteisiin
  - Siirtymäsäännökset ja korkokäyrän korjaukset auttavat siirtymisessä uuteen vastuvelan arvostuskäytäntöön

Säätelyn vaikutukset

Finanssikriisi vaati suuria valtiontukia – myös sääntelyyn ja valvontaan tarvittiin parannuksia

	Takaukset	Likviditeettiä tukevat välineet	Pääomitus	Saamisten arvonlennukset	Yhteensä
Vuodet	Mrd. euroa	Mrd. euroa	Mrd. euroa	Mrd. euroa	Mrd. euroa
2008	3097	85	270	5	3547
2009	88	5	110	339	542
2010	55	67	184	78	384
2011	49	40	34	0	123
2008-2011	3290	198	598	421	4506

Lähde: Euroopan komissio (2011a) / Suomen Pankki

- **Käytetyn valtiontuen määrä (10/2008–12/2010)**
  - 1 600 mrd. € eli 13 % EU:n BKT:stä
- **Kriisin jälkeen käynnistettiin mittavia sääntelyn ja valvonnan kehittämishankkeita**

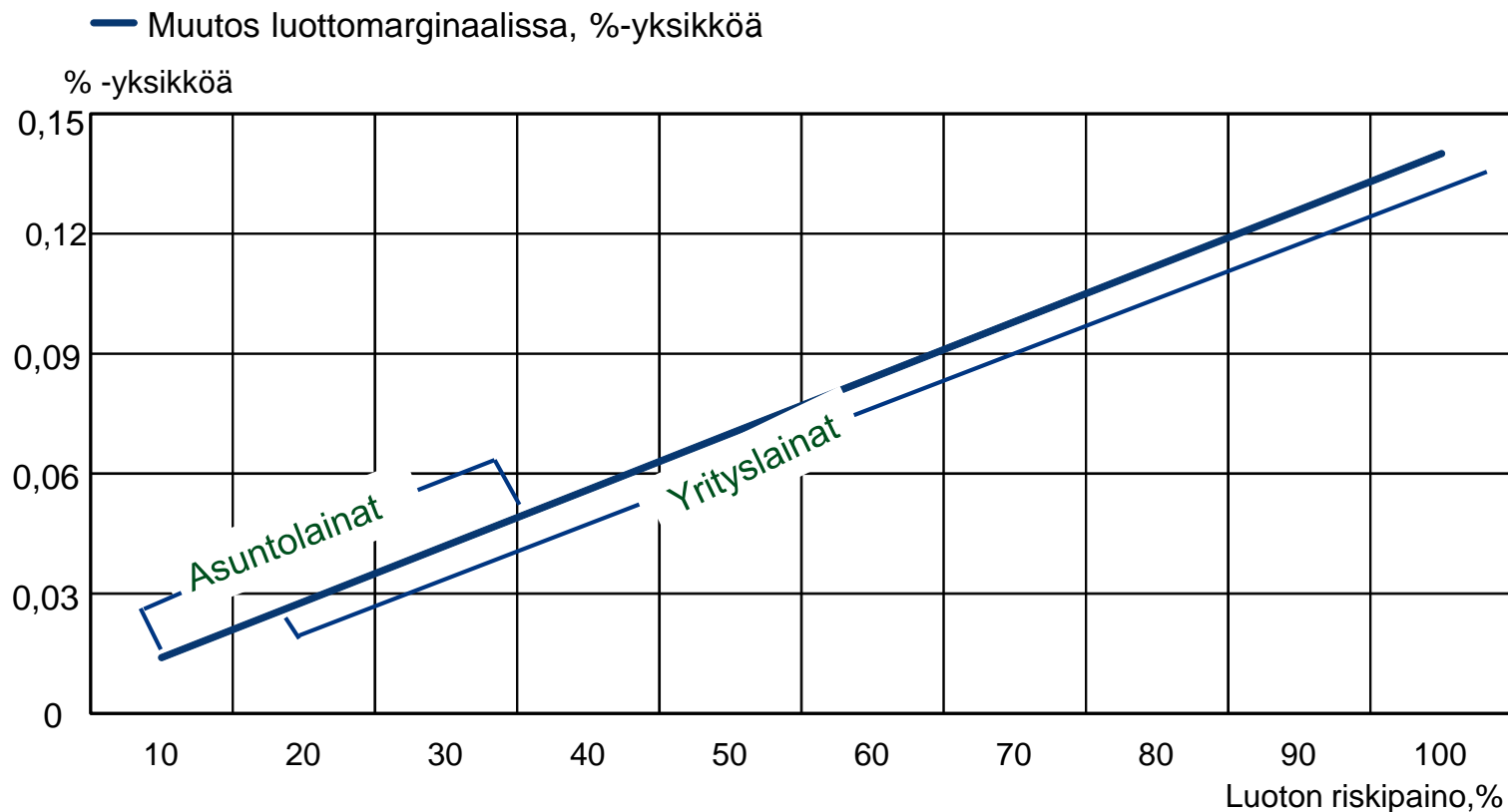

- Pankkisektorin vakavaraisuus- ja likviditeettivaatimukset EU:n direktiivien ja asetusten tasolla – ei kansallisia erityisvaatimuksia
  - Makrovakausvälineistä EU:n direktiivin mukaista järjestelmäriskipuskuria ei sisällytetty Suomen lainsäädäntöön
  - Enimmäisluototussuhde (LTV) otetaan Suomessa käyttöön kansallisilla säädöksillä
    - Vastaavia säädöksiä jo mm. Ruotsissa, Hollannissa ja Irlannissa
- Arvopaperisektorilla enää vähän kansallisia erityisvaatimuksia, nekin poistunevat pääosin vuosina 2015–2016
- Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuusvaatimukset vuoden 2016 alusta EU:n Solvenssi II -sääntelyn mukaisia
- Työeläkesektorin sääntely kansallista

Pääomavaatimuksen kiristämisellä lievä vaikutus luottomarginaaleihin

Vakavaraisuusvaatimusten yhden prosenttiyksikön noston vaikutus lainamarginaaliin

Lähde: Suomen Pankin laskelmat.

- Joukkorahoitus uusi ja kasvava tapa kerätä rahoitusta yleisöltä pienyrityksille ja erilaisiin hankkeisiin internetpalvelualustojen avulla
  - Pienyritysten kasvava tarve saada vaihtoehtoinen rahoituskanava pankkirahoituksen rinnalle
  - Riskinä mm.
    - riittämättömät tiedot sijoituskohteesta
    - huijausriski
    - likviditeettiriski/jälkimarkkinoiden puute
- Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettu sääntely muokannut rahastomuotoisen sijoitustoiminnan sääntelyä
  - Vaihtoehtorahastot voivat sijoittaa lähes mihin tahansa
    - tuoteinnovaatioita odotettavissa
  - Vaihtoehtorahastojen valikoima laajentunut jo viime vuosina
  - Euroopassa markkinoille tuotu mm. luotonantorahastoja, jotka voivat antaa lainaa yrityksille

Pidemmän aikavälin hyödyt ylittävät lyhyen aikavälin kustannukset

- Hyötyjä saavutetaan pitkällä aikavälillä
  - Finanssikriisejä harvemmin – talouskasvun pidemmän aikavälin edellytykset paranevat
  - Globaalien finanssikriisien ehkäisy sääntelyä tiukentamalla hyödyttää erityisesti Suomen kaltaisia vientivetoisia talouksia
- Kustannuksia ja sopeutumispaineita tulee lyhyellä aikavälillä, mm.
  - Pankkien pääoma- ja maksuvalmiusvaatimusten tiukentaminen saattaa välittyä luottojen hintaan ja rahoituksen kustannusten nousu voi vaikeuttaa talouskasvua
  - Uudet raportointivelvoitteet ja hallinnon vaatimukset nostavat kustannuksia
  - Tiukentunut sääntely yhtenä syynä Suomen paikallispankkisektorin rakennemuutoksiin
- Vaikutusten ennakointi ja siirtymäajat lieventävät sopeutumispaineita
  - Suomalaisilla pankeilla lähtökohtaisesti hyvä vakavaraisuus
  - Vakuutusyhtiöiden Solvenssi II -säädöksissä mukautumiselementtejä

Kiitos!

#finanssisektori

